

Национална онкологична конференция
СОНМ-MORE 2023

Мисия 3.0. Телеонкологията в социалния триъгълник –
наука, технологии и политики

11 ноември 2023, 17:00 – 19:45

**СОНМ СЪВМЕСТЕН МЕМОРАНДУМ
ЗА РАЗБИРАТЕЛСТВО И ПАРТНЬОРСТВО**

Встъпление

Културата на нашето съвремие и днешните социални ситуации поставят на изпитание колективната солидарност и по безпрецедентен начин доказват устойчивостта на европейските здравни системи в стремежа им към по-ефективно здравеопазване.¹ Днес повече от всякога неравенствата в доставката на онкологични грижи изискват спешно и открито сътрудничество между заинтересованите страни, фокусирано върху възстановяване на икономическия и социалния просперитет.² Никоя отделна организация, правителство или ангажирана институция не би могла самостоятелно да трансформира българското здравеопазване, поради което заедността придобива първостепенно значение. Необходими са отворени екосистеми и мултимодални партньорски взаимоотношения, насърчаващи българските и европейските институции да инвестират в концепцията за устойчиво здраве, където синергиите между академични среди, предприемачи, научни лидери и технологични разработчици са единствен залог за иновативна здравна организация. Европейските инициативи Europe's Beating Cancer Plan (EBCP), EU4Health programme, European Innovation Council (EIC), Erasmus и Innovative Health Initiative (IHI) са примери за новаторство и представляват реална възможност за България да превърне националната онкология (фундаментална и клинична) в дългосрочна инвестиция и висококачествена здравна грижа.

Целесъобразност

Базирайки се на своята клъстерна съборност, сдружение „Съвместна онкологична национална мрежа“ (СОНМ), ЕИК 206887995, съвместно със сдружение „Национална Пациентска Организация“, ЕИК 175840628, сдружение „Български клъстер за дигитални решения и иновации в здравеопазването“, ЕИК 205413282, фондация „Джунитър Ачийвмънт България“, ЕИК 121305643 и фондация „MORE – Дарзалас“, ЕИК 176885722, призоваваме за създаване и сключване на **меморандум за разбирателство и пакт за действие** чрез отворено и обединено движение с всички заинтересовани лица и компетентни институции, включително: Министерство на здравеопазването, Министерство на иновациите и растежа и Министерство на електронното управление. Негова цел е да работи за ускоряване на програмите за иновации във всички политики на националната онкология, основавайки се на новите европейски и български инициативи за иновации в здравеопазването и на мултидисциплинарната свързаност на онкологичните заболявания с икономиката на здравето.^{3, 4}

Пакт за действия

Здравеопазването и конкретно онкологичната здравна грижа трябва да притежава ускорено, прозрачно и достъпно развитие, константно ориентирано към пациента. Целта е обединяване на разнородните компоненти и мултидисциплинарни модалности в единна персонализирана грижа с ясни, синергични и лесни за навигация технологични възможности. Липсата на интегриран подход в пътя на онкологичния пациент корелира с критични пропуски в информацията, влошена преживяемост и качество на живот, включително и разочарование на болния, семейството му и самите доставчици на здравни грижи. Фрагментираността в клиничното поведение е резултат на непоследователност, включваща многократно предоставяне на една и съща медицинска история (често на хартиен носител), липса на споделена информация между мултидисциплинарни туморни бордове, водещи експерти, клиники и лечебни заведения, както и липса на адаптирани към развитието на иновационната среда национални стандартни оперативни процедури (СОП-и). Оптимално решение за структуриране и регламентиране на комплекса от онкологични грижи в България и за преодоляване на съществуващия безпорядък ние виждаме в принципите и практиките на телемедицината и телеонкологията.

За да бъдат посрещнати всички нужди в контекста на телеонкологията, е нужно фокусиране в четири основни направления: (1) **достъп**, (2) **качество**, (3) **резултат** и (4) **грамотност**.

Целта е всички нуждаещи се да имат достъп до телеонкологичните медицински грижи и технологии чрез комплексно стимулиране на добри практики, подобряване на здравната и технологична грамотност и регламентиране на съответни стандарти за качество в адекватна нормативна рамка, с конкретни здравни резултати, измервани и отчитани по съответен начин. За постигане на тази цел е необходимо да бъде разписана и приета дигитална здравна стратегия, неделима част от която да е въвеждане на телеонкология и системи за дистанционно наблюдение и отчитане на резултати.

Персонализираният подход в пътя на онкологичния пациент трябва да включва следните седем насоки за инкорпориране на експертиза: (1) идентифициране на непосредствени пациентски нужди; (2) възможности на системата; (3) бариери и пропуски в системата; (4) съвместен дизайн на всички услуги и продукти; (5) внедряване на услуги и продукти; (6) проследяване на услуги и продукти и (7) повишаване на ефективността на инвестициите.

Включването на пациента на всички нива при вземане на информирани решения за профилактика, скрининг, диагностика, лечение, проследяване и обучение може да се постигне чрез:

- култивиране на доверие към специалистите;
- убеденост, че всички лекарски решения са според най-високите световни стандарти и научни доказателства за ефективност;
- кумулиране на ясна и разбираема информация за стъпките на диагностика и лечение;
- яснота, разбиране и съгласие с целите на всеки планиран преглед и процедура;
- свободно и без притеснения задаване на всички въпроси, свързани с болестта и отражението ѝ върху семейството, социалния статус, обществото и религиозните вярвания;

- яснота за всички предстоящи процеси и възможни изходи в протичането на болестта;
- информация за периода след лечение и за продължаващите бъдещи мероприятия;
- повишаване на здравната култура и грамотност чрез провеждане на тематични обучения и събития за иновации, предприемачество и дигитални умения;
- включване в колаборативни инициативи, насърчаващи активно взаимодействие между заинтересованите страни – пациенти, медицински специалисти, университетски и научни организации, стартъпи и иновативни компании.

Така дефиниран, персонализираният подход налага технологични здравни решения от сферата на телемедицината, които лесно да координират преживяванията и ориентираността на пациентите, да навигират мултидисциплинарните грижи и придържането към тях. В този аспект телемедицинските процеси и технологии за интеграция на данни, клинични модалности и етични подходи, съобразени със световни стандарти и научни доказателства за ефективност, са от ключово значение за българската онкология и за оптимизиране на всички ранни и дългосрочни параметри, свързани с нея – епидемиологични, клинични и финансови.

Заклучения

Дигиталните иновации са ключ към оптимизация, позволяващ на технологиите да персонализират подходите и резултатите за онкологичния пациент, здравния екип и социално-икономическата система като цяло. Притежават потенциал за достоверно влияние върху „честотната лента“ на лекарската ангажираност, а дългосрочният им сумарен ефект предполага чувствителна социална и финансова ефективност. Неотложната реализация на национални проекти в областта на технологичното ускорение и телеонкологията изискват креативна синергия между неправителствените експертни мрежи, академичните институции, предприемачите, доставчиците на технологии и политическите учреждения в Европа и Република България.

Реализацията на тази проекти и мерки съответства на заложените национални приоритети, дефинирани в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, в проекта на Национална здравна стратегия и в проекта на Национална стратегия за електронно здравеопазване и дигитализация на здравната система 2030 г. Осъществяването им е обусловено от участието на всички заинтересовани лица и институции.

Приемайки този меморандум за разбирателство и партньорство, нашият стремеж е сътрудничество, ускорение и устойчивост в предоставянето на иновации на гражданите и пациентите. Призоваваме всички компетентни институции и организации да се присъединят към него и да бъдат разписани конкретни последващи стъпки, мерки, ангажменти и действия за реализация на поставените в него цели.

Да мислим и да действаме!